

Hírlevél 2012/12.

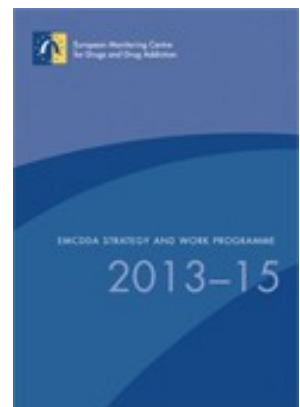
- **AZ EMCDDA MUNKATERVE 2013 – 2015 KÖZÖTT**
- **AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV ANYAGOK KIHÍVÁSAI IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI SZEMMEL**
- **FÓKUSZBAN A KÁBÍTÓSZER-FOGYASZTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ HALÁLOZÁS**
- **MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 80. SZÁMA**
- **ELFOGADTÁK AZ ÚJ EU DROGSTRATÉGIÁT**
- **KÁBÍTÓSZERREL ÖSSZEFÜGGŐ KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK AZ UNIÓBAN**

AZ EMCDDA MUNKATERVE 2013 – 2015 KÖZÖTT

Az EMCDDA mandátumának teljesítése érdekében folyamatosan fejleszti egységes és részletes adatgyűjtési és elemzési rendszerét, valamint a kapcsolódó minőségbiztosítási mechanizmusait. A munkaterv az alábbi témakörökre koncentrál a következő három évben.

A droghelyzet monitorozása terén:

- a) *Populációs vizsgálatok*: kidolgozásra kerül az **online survey** módszertana, **új modulokkal** bővül az Európai Modell Kérdőív az új szintetikus szerek, az alkohol és a visszaélészerű gyógyszerfogyasztás lekérdezésének fejlesztése érdekében. Tovább mélyül az együttműködés az **ESPAD** koordinációval, az EMCDDA jelentős szerepet vállal a következő, 2015-ben esedékes, összeurópai vizsgálat lebonyolításában, értékelésében. Nagyobb figyelmet kap a **polidrog használat** mintázatainak, illetve a kapcsolódó kockázatoknak és ártalmaknak a feltérképezése, nemcsak a populációs vizsgálatok, hanem a TDI és a halálozási adatok együttes elemzésével is.
- b) Kidolgozásra kerül egy teljesen új adatgyűjtési és elemzési rendszer a **börtönben megjelenő droghasználat** monitorozásához.
- c) *Problémás drogfogyasztás*: az új definíció szükségszerűen maga után vonja **új módszertani útmutató**, illetve **új adatgyűjtési eszközök** kidolgozását.
- d) Bevezetésre kerül a *TDI (Kezelési igény indikátor)* új, **3.0 protokollja**, amely a kezelést kezdők jobb megismerésén túl tartalmazni fog prevalencia adatgyűjtési modult is, valamint lehetőséget ad az egészségügyi és szociális következmények felmérésére.
- e) *Fertőző betegségek*: az adatgyűjtés kiterjed majd azokra a fertőzésekre is, amelyek nem injekálás révén kerülnek átadásra, de terjedésükben közvetítő szerepet játszik a drogfogyasztás.
- f) A *halálozási* adatgyűjtés mezsgyéjén nagyobb hangsúlyt kapnak a mérgezési esetek, vagyis fejlesztésre kerül az **akut sürgősségi ellátás adatainak** kiaknázása.
- g) Több éves előkészület után a **kínálat és kínálatcsökkentés önálló indikátorrá** válik, pontosabban három fő indikátor (kábitószerpiac, kábitószer-bűnözés, kínálatcsökkentés) és további alindikátorok (lefoglalások, előállítás, árak, tisztaság és hatóanyag-tartalom) képezik majd a teljes adatgyűjtési rendszert.

A prevenciós, kezelési, ártalomcsökkentő és reintegrációs programok egyszerű leírása bővül az **elérhetőségre, a lefedettségre és a szolgáltatások minőségére** vonatkozó információkkal, amelyek segítik majd a tagállamokat az ellátórendszer hiányosságainak azonosításában, és ezen területek fejlesztésében. A prevenció területén nagyobb hangsúlyt kap a **környezeti prevenció és a korai intervenció**.

Az EMCDDA továbbra is kiemelt feladatának tekinti annak terjesztését, hogy „mi működik” a drogproblémára adható válaszlelések közül. A **Bevált gyakorlatok portálja** folyamatosan frissül, útmutató készül a legjobb gyakorlat megvalósításához, de a szakterület fő céljának a különböző célcsoportoknak megfelelő kommunikáció kidolgozását tekinti.

Az **új szintetikus szerek** dinamikus térnyerése megköveteli a monitorozás ugyanolyan dinamikus változását. Ennek érdekében több, újszerű módszerrel és területen, párhuzamosan történnek a fejlesztések.

- a) A **Korai Jelzőrendszer** a valós idejű multidiszciplináris információcsere eszköze lett. Ahhoz, hogy ezt a funkciót még időszerűbben el tudja látni, bővítésre kerül a fő adatbázis (EDND), amely a későbbiekben nyilvános felülettel is rendelkezik majd, illetve kialakításra kerül a „Project Match” központi adatbázisa.
- b) Folytatódik az **új szerek nyomon követése** az epidemiológiai és toxikológiai adatokban, valamint a balesetek és a sürgősségi ellátás adataiban az egészségügyi következmények, illetve a fogyasztás mintázatainak feltárása érdekében.
- c) Új kutatási területként jelenik meg a **szennyvízminták** elemzése egy adott közösség jelen idejű drogfogyasztásának becslésére.
- d) Folytatódnak a rendszeres felmérések az új szintetikus szerek internetes kínálatának feltérképezésére, hogy ez a módszer az **online tevékenység mutatójává** váljon.
- e) A monitorozás kiterjed a **ketamin, a GHB, a BZP**, illetve a **mefedron** elérhetőségére, valamint a **fentanil** és a **metamfetamin** fogyasztási mintázatainak felderítésére.

A drogpolitikák monitorozása a jövőben a különböző EU-s és nemzetközi **drogpolitikai modellek** bemutatására, a **kutatás és drogpolitika kapcsolatának** vizsgálatára, a **közkiadások** pontosabb becslésére és az országok összehasonlíthatóságának növelésére, illetve a költségvetési megszorítások drogpolitikára kifejtett hatására koncentrál. Új útmutató készül a kábítószerrel összefüggő közkiadások egységes becsléséhez és elemzéséhez.

Az EMCDDA másik kiemelt feladata az összegyűjtött adatok, információk feldolgozása, a megállapítások kommunikálása, következtetések levonása az európai droghelyzetre vonatkozóan. A következő három év jól érzékelhető változása lesz az új kommunikációs stratégia megvalósulása, amely törekszik a célcsoportok számára megfelelőbb csatornák kiválasztására és az online kommunikáció erősítésére.

Ennek érdekében a **Statisztikai Bulletin** továbbra is fontos eszköze lesz a kvantitatív epidemiológiai adatok közzétételének, új interaktív opciókkal és összegző elemzésekkel gazdagítva. Az EMCDDA Éves Jelentése a jövőben **Európai Drogjelentés** (European Drug Report) néven november helyett már júniusban napvilágot lát, egy rövidebb (kb. 20 oldal), célzottabb dokumentum formájában, ami kiegészül több, rövid (2-4 oldal), online elérhető, egy-egy témára fókuszáló elemzéssel (Drugs in the spotlight).

A következő három évben a következő tudományos publikációk megjelenése várható:

- A pszichiátriai komorbiditás és droghasználat
- Kannabisz-fogyasztással összefüggő mentális zavarok kezelése
- Droghasználat a börtönben
- Elterelés a gyakorlatban: tipológiák, mechanizmusok, megvalósítás és értékelés
- A hepatitis C kezelési lehetőségei a drogfogyasztók körében
- Európai kezelési rendszerek összehasonlító elemzése
- A drogprevenció helyzete Európában
- Európai drogpiaac
- Kannabisz / heroinpiac - közös publikáció az Európával
- Kereskedői típusú magatartások jellemző büntetési tételei az EU tagállamokban
- A jövő drogpolitikai kihívásai a 21. században
- Nagyvárosok drogpolitikája
- Trendek a kábítószerrel összefüggő közkiadások terén

A munkaterv letölthető angol nyelven [az EMCDDA honlapjáról](#). ■

AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV ANYAGOK KIHÍVÁSAI IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI SZEMMEL

ÖSSZEFOGLALÓ A NEMZETI DROG FÓKUSZPONT BUDAPESTI SZAKMAI TALÁLKOZÓJÁRÓL

A Nemzeti Drog Fókuszpont szakmai műhelykonferenciát szervezett december 6-án az igazságügyi orvos és vegyész szakértők, valamint az új pszichoaktív szerek Korai jelzőrendszerének tagjai számára. A találkozón elsősorban azon szakemberek vettek részt, akik munkáját a kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozás adatgyűjtése érinti, de a szélesebb körű tapasztalatcsere érdekében megjelentek a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet (BSZKI) vagy más – pl. engedélyezési vagy hatósági – eljárásban érintett intézmények képviselői is.

A találkozó délelőtti programján szakmai előadások szerepeltek. A Drog Fókuszpont munkatársai bemutatták az elmúlt időszak halálozási adatait, a jogszabályi változásokat és az új pszichoaktív szerekhez kapcsolódó információcserét biztosító Korai jelzőrendszer fejleményeit. A BSZKI munkatársa a lefoglalási adatokon keresztül közelítette meg, vajon mely szerek lehetnek ma a leginkább elterjedtek a kábítószerpiacon. Az ELTE addiktológiai tanszékének munkatársa pedig a GHB/GBL fogyasztásával kapcsolatba hozható esetek sajátos kérdéskörét tárta a hallgatóság elé.

A találkozó délutánján bemutatkoztak az újonnan csatlakozó szakemberek, és egy kötetlenebb szakmai fórum keretében a résztvevők megvitatták az új pszichoaktív szerek problémaköréhez köthető kihívásokat, szakmai dilemmákat, így például a biológiai mintákból történő kimutatás nehézségeit, a farmakokinetikai ismeretek korlátait, és más, az analitikával kapcsolatos kérdéseket is.

A találkozón elhangzott egyes előadások megtekinthetők a [Drog Fókuszpont honlapján](#). ■

FÓKUSZBAN... A KÁBÍTÓSZER-FOGYASZTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ HALÁLOZÁS

A kábítószer-fogyasztással közvetlenül összefüggésbe hozható halálozás a szerhasználat miatt, rövid idővel a fogyasztás után bekövetkezett halálozást jelenti. A köznyelv ezeket az eseteket túladagolásnak is nevezi, jóllehet nem feltétlenül az elfogyasztott szer mennyisége, hanem annak szennyezettsége vagy különböző szerek kombinációja is vezethet halálos kimenetelű mérgezéshez. A közvetlen halálesetek általában a legtoxikusabb szerekhez, az opiátokhoz köthetők, de az ilyenek esetekben is gyakran szerepet játszanak más szerek – benzodiazepinek, alkohol – is.

Magyarországon 2009 előtt stabil képet mutatott a közvetlen halálozás, évi mintegy 25-30 haláleset történt, melyek jellemzően a heroin-fogyasztáshoz voltak köthetők. A halálozási adatok 2010-ben jelentős csökkenést mutattak, mely tovább folytatódott 2011-ben is. A közvetlen halálesetek visszaszorulása összefüggésben áll a heroin hozzáféréseinek drasztikus csökkenésével, mely tetten érhető a lefoglalási adatokban. A tűcsere programok kliens adatai is azt mutatják, hogy a korábbi opiát-használók ma jellemzően új pszichoaktív szereket injektálnak.

Kábítószer-fogyasztással közvetlenül összefüggő halálesetek száma 2007-2011 között

	2007	2008	2009	2010	2011
Heroin	22	18	23	9	3
Metadon, egyéb opiátok	2	5	3	5	7
Amfetaminok	0	1	1	0	3
Kokain	1	0	0	3	0
Egyéb kábítószer	0	1	0	0	1
Illegális szerek összesen	25	25	27	17	14

Forrás: OAC 2011c, NFP 2012

MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 80. SZÁMA

Megjelent az EMCDDA negyedéves hírlevele, a Drugnet Europe 80. száma. A hírlevél részletesen beszámol a november közepén megjelent európai kábítószer-jelentés, az Annual Report 2012 legfontosabb megállapításairól, felhívást olvashatnak a 2013. májusában Lisszabonban rendezendő szennyvízvizsgálatokkal foglalkozó első nemzetközi fórumról, valamint az EMCDDA Európán kívüli országokkal folytatott együttműködéséről. A hírlevél a legfrissebb tudományos publikációk és kiadványok rövid bemutatásával zárul.

A hírlevél angol nyelven elérhető [az EMCDDA honlapján](#). ■

ELFOGADTÁK AZ ÚJ EURÓPAI UNIÓS DROGSTRATÉGIÁT

December 7-én az Európai Unió Tanácsa jóváhagyta az EU 2013-20 közötti időszakra szóló drogstratégiáját. A stratégia a kábítószer-kereslet, a kábítószer-kínálat és a kábítószerrel kapcsolatos egészségügyi és társadalmi kockázatok csökkentéséhez kíván hozzájárulni, integrált, kiegyensúlyozott és bizonyítékokon alapuló megközelítést alkalmazva.

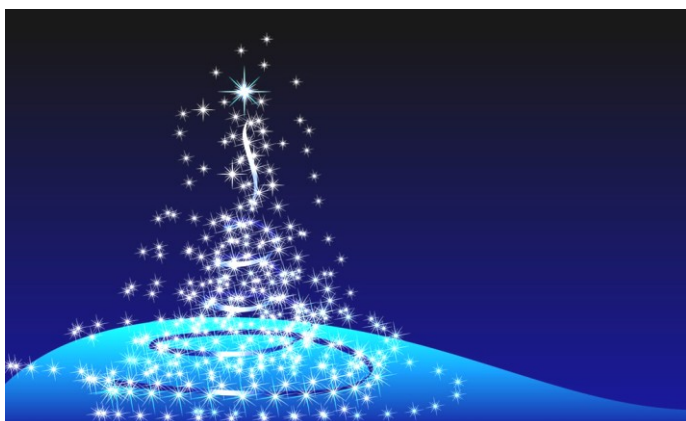
Az új stratégia felépítése két fő drogpolitikai terület (kínálat-, illetve kereslet-csökkentés) és három átívelő elem köré szerveződik: a) koordináció; b) nemzetközi együttműködés; c) kutatás, tájékoztatás, monitorozás és értékelés. A stratégiához 2013-ban és 2017-ben készül majd konkrét intézkedéseket és felelősöket is meghatározó cselekvési terv.

A stratégia célkitűzéseit részletesen bemutató tanácsi dokumentum angol és magyar nyelven egyaránt [letölthető honlapunkról](#). ■

KÁBÍTÓSZERREL ÖSSZEFÜGGŐ KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK AZ UNIÓBAN

Újabb témakörrel bővültek az országprofilok az EMCDDA honlapján. A költségvetési kiadásokkal kapcsolatos adatbázisban 30 ország szerepel, a 27 uniós tagállam, illetve Törökország, Horvátország és Norvégia. A közkiadásokkal kapcsolatban négy kérdésre igyekeznek választ adni: létezik-e az adott ország költségvetésében drogpolitikai dokumentumok alapján speciálisan elkülönített összeg; az elérhető legfrissebb becslések alapján a GDP hány százalékát teszik ki a kábítószerrel összefüggő közkiadások; hogyan alakultak a közkiadások az elmúlt időszakban; és várhatóan hogyan fognak alakulni a közeljövőben.

Költségvetési kiadások adatbázisa [az EMCDDA honlapján](#). ■

*Békés, boldog karácsonyt és
sikeres új esztendőt kívánunk!*

*a Nemzeti Drog Fókuszpont
munkatársai*